

Kokkolan kaupunginkirjasto – Karleby stadsbibliotek

Toimintakertomus 2024

Vuosi 2024

Kirjaston lainaus- ja kävijämäärät ovat kasvaneet tasaisesti koronavuosien jälkeen. Kirjaston kokonaislainaus oli 735 523, lisäystä edelliseen vuoteen oli 5 %. Fyysisten kirjastokäyntien määrä nousi edelliseen vuoteen verrattuna 6 %, yhteensä kirjastoon tehtiin 485 855 käyntiä.

Lasten- ja nuorten kaunokirjallisuuden lainat sekä aikuisten kaunokirjallisuuden lainat lisääntyivät molemmat 8 %. Tietokirjallisuuden lainaaminen säilyi entisellä tasolla. Musiikkiaänitteiden lainaaminen nousi 5 % ja dvd-elokuvien 2 %.

Kaikenikäisten lukemista ja lukutaitoja edistettiin vuoden aikana monenlaisilla tapahtumilla. Näyttelyjä järjestettiin 38 ja tapahtumia 409, joista 286 oli kirjaston päävastuullisena järjestämiä. Tapahtumiin osallistui 7 151 henkilöä. Käyttäjäkoulutuksia oli 152 ja niissä oli 3 530 osallistujaa.

E-aineistojen lainausmäärä vuonna 2024 oli 116 306 (-11 %). Etäluettavien e-lehtien suosio väheni, kun valikoimasta poistettiin Keskipohjanmaa ja Österbottens Tidning -sanomalehdet. Anders-kirjastot liittyivät kuntien yhteiseen e-kirjastoon, joka avattiin keväällä 2024.

Kälviän kirjaston omatoimikirjasto otettiin käyttöön Kirjaston päivänä 19.3.2024.

Vuoden 2024 palvelutyytyväisyyskyselyssä kuntalaiset arvioivat Kokkolan kaupungin tuottamia palveluja. Tyytyväisimpiä vastaajat olivat kirjastopalveluihin (4,5/5).

Susann Forsberg
kirjastopalvelujen johtaja

Kirjastoverkko

Kokkolan kaupunginkirjastolla on seuraavat palvelupisteet:

- Pääkirjasto
- Lähikirjastot: Koivuhaka, Kälviä, Lohtaja, Ullava ja Rahkonen
- Kirjastoauto

Kirjaston palvelupisteet olivat vuoden aikana avoinna yhteensä 18 544 tuntia, joista omatoimiaukiolotunteja oli 9 062.

Kirjaston kotipalvelutoimintaa hoidettiin hajautetusti eli kullakin kirjaston palvelupisteillä oli omat kotipalveluasiakkaansa. Asiakkaina oli sekä palvelutaloissa että omissa kodeissaan asuvia. Kotipalveluasiakkaita oli vuoden lopussa kymmenkunta henkilöä, jotka eivät sairauden tai muun liikuntaesteen vuoksi kykene itse asioimaan kirjastossa.

Naapurikuntien kanssa ylläpidettiin yhteistä Anders-verkkokirjastoa, johon Kokkolan lisäksi kuuluvat Halsuan, Kannuksen, Kaustisen, Lestijärven ja Toholammin kirjastot.

Kirjastoaineisto

Hankinta

Kirjastoon hankittiin 14 882 kirjaa, 141 nuottia ja partituuria, 565 musiikkiaäänitettä, 194 DVD- ja Blu-ray-levyä, 145 muuta äänitettä sekä muuta aineistoa 148. Yhteensä hankintoja oli 16 075.

Lehtivuosikertoja tilattiin kirjaston eri palvelupisteisiin yhteensä 598 kappaletta. Kirjaston työasemilla asiakkaat pääsivät lukemaan sähköisiä sanomalehtiä. Sähköisten lehtien avulla lehtivalikoima laajenee.

Kokoelma

Kokkolan kaupunginkirjastossa oli vuoden 2024 lopussa asiakkaiden käytössä 367 467 nidettä kauno- ja tietokirjallisuutta, musiikkia, nuotteja, elokuvia, äänikirjoja, lehtiä ja muuta aineistoa. Kirjojen osuus kokoelmasta oli 319 693 nidettä eli 87 % koko aineistosta.

Poistot

Kirjastoaineistoa poistettiin huonokuntoisuuden, tietojen vanhentuneisuuden ja käyttämättömyyden perusteella 21 344 kappaletta.

Kirjastopalvelut

Lainaus

Kirjaston kokonaislainaus oli 735 523. Asukasta kohden lainoja oli vuoden aikana 15,23 nidettä. Lainoista 86 % oli kirjoja ja 14 % muuta aineistoja.

E-kirjoja lainattiin 7 514 kertaa. Klassisen musiikin Naxos Music Library -kuuntelupalvelussa kuunneltiin 905 ääniraitaa.

E-lehtiä luettiin 106 246 kertaa. Celian äänikirjoja CD-levyinä lainattiin 859 kappaletta. Kirjaston elokuvapalvelusta lainattiin 1 644 elokuvaa.

Lainat toimipisteittäin

Toimipiste	Lainat	%
Pääkirjasto	506 332	68,8
Kirjastoauto	81 266	11,0
Koivuhaan kirjasto	38 354	5,2
Kälviän kirjasto	57 441	7,8
Lohtajan kirjasto	39 024	5,3
Ullavan ja Rahkosen kirjastot	13 106	1,8
Yhteensä	735 523	100,0

Kävijät

Fyysisiä käyntejä kirjastoon tehtiin yhteensä 485 855. Vuoden aikana lainausoikeuttaan käyttäneiden määrä oli 14 887, mikä on 31 % kokkolalaisista.

Kirjaston internet-sivuille ja Anders-verkkokirjastoon tilastoitiin 312 518 käyntiä vuonna 2024. Asiakkaat käyttävät aktiivisesti verkkokirjastoa lainojen uusimiseen ja varausten tekemiseen.

Kävijät toimipisteittäin

Toimipiste	Kävijät	%
Pääkirjasto	398 800	82,1
Kirjastoauto	20 318	4,2
Koivuhaan kirjasto	21 518	4,4
Kälviän kirjasto	20 793	4,3
Lohtajan kirjasto	17 312	3,6
Ullavan ja Rahkosen kirjastot	7 114	1,5
Yhteensä	485 855	100,0

Neuvonta ja tietopalvelu

Kirjaston kaikki palvelupisteet neuvoivat asiakkaita kirjaston kokoelman käytössä ja tiedonhaussa. Tietopalvelun ohessa annettiin pienimuotoista opastusta Anders-verkkokirjaston sekä muiden tietokantojen ja internetin käytössä.

Anders-kirjastojen yhteistyö

Anders-kirjastojen yhteistyöstä päättävä johtoryhmä kokoontui kaksi kertaa. Kokouksissa sovittiin muun muassa yhteisen kirjastojärjestelmän ja verkkokirjaston sekä e-aineistojen linjauksista. Anders-kirjastot liittyivät kuntien yhteiseen e-kirjastoon, jonka tuottaa Kansalliskirjasto yhdessä yleisten kirjastojen kanssa.

Anders-kirjastojen henkilökunnalle järjestettiin syyskuussa Marika Helovuon kirjallisuuskoulutusta. Aiheena oli: Vive la France!, poimintoja ranskalaisesta kirjallisuudesta ennen ja nyt sekä Näkemiin autofiktio! Tervetuloa fiktio!, poimintoja uudehkosta kaunokirjallisuudesta.

Pääkirjasto

Pääkirjastossa lainattiin aineistoa 508 332 nidettä. Fyysisesti kirjastossa käytiin 398 800 kertaa. Lainausta kasvoi 5,8 % ja käynnit 4,8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Näyttelyt

Pääkirjastossa järjestettiin 23 näyttelyä. Lisäksi kirjaston eri osastoilla oli vaihtuvia kirjanäyttelyjä eri aihepiireistä ja ajankohtaisista asioista.

- 2.-31.1. Tuntematon sankari, Kati Förbomin taidetta
- 2.-31.1. JooJooArts-SprayArt, Olli Yli-Hukan taidetta
- 12.2.-10.3. Kokkolan seudun opisto 80 vuotta
- 11.-28.3. Perhoseni, Tanja Yli-Tokola
- 4.-28.3. Mielen maisemia, Elli Väisäsen maalauksia
- 21.-27.3. Osallistavan valokuvauksen näyttely, Keski-Pohjanmaan kansanopisto
- 2.-30.4. Heikki Säätelän taidenäyttely
- 3.-30.4. Sinä olet uniikki, Paula Aholan valokuvia
- 3.-30.5. Paikan tuntu, Marjaana Hinkka
- 6.-28.5. Keski-Pohjanmaan Taito käsityökoulun kevät-näyttely
- 3.-30.6. Afrikan kasvot – katoavat kansat
- 4.-27.6. Kolmen kaupungin näyttely – Kokkola, Pietarsaari, Kannus

- 1.-30.8. Auta UNICEF-nukelle koti
- 5.-30.8. Kontrapunkti, Kristiina Hallantie, Marika Tyynismaa ja Satu Kivelä
- 2.-26.9. IZ JÄÄ IS, Siv Ågrenin maalauksia
- 16.9.-15.10. Boliden 100 vuotta
- 1.-19.10. Kavindi Hiruniman taidenäyttely
- 25.10.-1.11. Naturfotoutställning, Gamlakarleby fågel- och naturvänner
- 5.-27.11. Såka fotografiska sällskap – 10 år
- 4.-15.11. Asterix maailman kielillä ja matkoilla - sarjakuvanäyttely
- 4.-29.11. Sixten ja Simon Ahlsvedin taidenäyttely
- 2.-31.12. Omaishoitajien omakuva & työuupumus, Kati Kanalan valokuvanäyttely
- 2.-31.12. Perhojokilaakson kansalaisopiston näyttely

Lasten ja nuorten kirjastopalvelut

Kouluyhteistyö rytmittyi pitkälti perusopetuksen kanssa tehdyn yhteistyösuunnitelman mukaisesti, eli 2. luokkia tavoitettiin Taitojen polun merkeissä ja kolmosluokille järjestettiin kirjavinkkaus. Yläkouluilla 7. luokille tarjottiin kirjastoon tutustumista murhamysteerin avulla sekä tiedonhakua ja 8. luokille genrevinkkaus. Muita luokkia kävi mm. erilaisissa kirjasto-suunnistuksissa.

Toukokuu oli vuonna 2024 erityisen vilkas kouluryhmien osalta; luokat tekivät retkiä kaupungille ja kävivät samalla tutustumassa kirjastoon. Lisäksi yliopistokeskus Chydeniuksen luokanopettajaopiskelijat kävivät opintoihinsa liittyen kuulemassa, minkälaista yhteistyötä perusopetuksen kanssa Kokkolassa tehdään.

Kirsi Kunnas 100 -juhlavuotta vietettiin runojen merkeissä; varhaiskasvatuksen työntekijät esittivät Kunnaksen runoja päiväkodeissa. Lastenosastolle pystytettiin runo-olohuone, jonka postilaatikkoon sai jättää kirjoittamansa runot. Runot vietiin ennen joulua kokkolalaisiin palvelukoteihin.

Lukukoirana toimi vuonna 2024 Kennelliiton lukukoira Sisu, jolle sai varata aikoja lukemisen harjoitteluun. Kaverikoirien vierailu koulujen syyslomaviikolla oli menestys; noin 150 ihmistä kävi tutustumassa koiriin.

Tet-harjoittelijoita on ollut tutustumassa kirjaston töihin pitkin vuotta, keskimäärin kerran kuukaudessa. Oppilaita oli Isokylän, Hakalahden, Kiviniityn ja Donnerin kouluista. Haapaveden opistolla kirjastoalaa opiskelevia harjoittelijoita oli lasten- ja nuortenosastolla kaksi.

Syksyllä osallistuimme Centrian kansainvälisille messuille, jossa esiteltiin Kokkolan palveluja opiskelemaan tulleeille.

Mäntykankaan koulun koulutorilla olimme pitämässä kirjavisailua ja Hollihaan koulun perhepäivässä esittelemässä kirjaston palveluja. Osallistuimme myös Rytimäen koulun kodin ja koulun päivään, jossa oli teemana lukeminen. Pohjanmaan alueiden etänä tapahtuviin massakirjavinkkauksiin osallistuimme yhden kirjavinkkarin voimin.

Marraskuussa kirjailijavieraana oli Finlandia-palkittu Magdalena Hai, joka vieraili yläkouluilla sekä kirjastossa nuorille suunnatussa iltatapahtumassa, lukulaneissa.

Marraskuun Loistavaa-viikolla järjestimme sanataidetapahtuman yhdessä sanataidekoulu Santun kanssa.

Museon kanssa yhteistyössä suunniteltu Kivikausirata oli esillä alkuvuodesta, jonka jälkeen se oli lainassa Kannuksen ja Toholammin kirjastoissa.

Ya-lukupiiriä jatkettiin kerran kuukaudessa kevät- ja syyskausiin ja saimme mukaan uusiakin osallistujia.

Lokakuussa lasten- ja nuortenosaston pitkäaikainen työntekijä Carola Kronqvist jäi eläkkeelle.

Pirjo Pellinen	Päivi Pajala
osastonhoitaja	kirjastonhoitaja

Pääkirjaston yhteistyö varhaiskasvatuksen yksiköiden sekä muiden perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa

Pääkirjaston suomenkielisestä varhaiskasvatus- ja esiopetusyhteistyöstä vastasivat kirjastovirkailijat Mami Kolppanen ja Kirsi-Maria Junnila. Tärkeä osa yhteistyötä oli satutuokiovierailut kunnallisiin ja yksityisiin varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköihin sekä näiden ryhmien vastaanottaminen kirjastolla satutuokion ja mahdollisen kirjastoon tutustumisen merkeissä. Näitä tapahtumia tilastoitiin vuonna 2024 yhteensä 129, ja niiden myötä tavoitettiin 2 372 kuulijaa.

Mami Kolppanen vastasi satutuokiovierailuista perhetyötä tekevien organisaatioiden kokoontumishetkiin. Näitä yhteistyötahoja olivat MLL:n perhekahvila, Soiten Koivutupa ja Ensi- ja turvakodin vanhemmuuden tukiyksikkö Helmi, joissa tuokioita pidettiin yhteensä 12. Tuokioilla halutaan tukea ja innostaa lukemaan, laulamaan ja loruttelemaan myös niitä perheitä, joissa lapset eivät mahdollisesti ole ohjatun varhaiskasvatuksen piirissä.

Kirsi Kunnaksen juhluvuoden kunniaksi aloitimme syksyllä työparina kiertämään varhaiskasvatuksen 3-5-vuotiaiden ja esiopetuksen ryhmissä näytelmällisen Kirsi Kunnas -runotuokion kanssa. Tuokion lopussa jaetun vapaaehtoisen tehtävän avulla saimmekin innostettua ryhmien lapsia runoilmaan lastenosaston Runo-olohuoneen Satupuuhun omia runojaan. Myös alle 3-vuotiaiden ryhmille pidimme syksystä alkaen runoista ja lauluista koostuvia tarinallisia tuokioita, jotka olimme suunnitelleet Kirsi Kunnaksen tuotannon innoittamina.

Koko lasten ja nuorten osaston henkilökunta osallistui varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmien auttamiseen ja opastamiseen kirjastossa sekä heidän toiveidensa mukaisten kirjapenkettien keräämiseen. Lisäksi kaukopalvelun henkilöstö tilasi päiväkotijäsen- ja esiopetusryhmille pyynnöstä eri kielisiä lastenkirjoja Monikielisestä kirjastosta.

Kirsi-Maria Junnila
Kirjastovirkailija

Svenskspråkig verksamhet vid Karleby stadsbibliotek

För vuxna ordnades ett författarbesök med Philip Teir i samarbete med Luckan i Karleby. Med hjälp av understöd från Svenska kulturfonden och i samarbete med Luckan arrangerades också årets upplaga av Bibban by Night. Ulrika Hansson intervjuade Ellen Strömberg och Annika Åman om deras aktuella böcker. För musiken stod duon Charlotta Kerbs & Sanjay Khan.

De kravlösa träffarna för vuxna där litteratur enligt givna teman diskuterades fortsatte också. Under våren genomfördes träffarna i bibliotekets egen regi och under hösten leddes Bokbabbel av Mindy Svenlin. För vuxna erbjöds också öppna träffar i Shared Reading.

Svenska avdelningen satsade också på att erbjuda kunderna snabbare tillgång till populära böcker med lång reservringskö. Dessa böcker finns nu också som snabb lån, böcker som inte går att reservera och har kortare lånetid.

Kunderna gavs också under året möjlighet att tipsa andra om läsvärda böcker, genom att skriva tips på lappar och sticka in i böckerna.

Fortsättningsvis skickar svenska avdelningen på Karleby stadsbibliotek ut nyhetsbrev om aktuella evenemang på biblioteket till kunder som väljer att prenumerera.

Barn och ungdomar

För de allra yngsta erbjöds Babypoesi och sagostunder på biblioteket. Biblioteksbesök och sagostunder erbjöds också stadens alla svenskspråkiga daghem och förskolor, i år var

temat rim och ramsor för att fira Kirsi Kunnas 100-årsjubileum. I biblioteket fanns under hösten möjlighet att sätta sig i en rimhörna och själv skriva en dikt som biblioteket förde till olika servicecenter i staden.

Författaren Annika Sandelin höll en digital rimworkshop för årskurs 3 i de svenskspråkiga skolorna utgående från sin diktsamling "Om jag fötts till groda". Medarrangör för författarbesöket var Luckan i Karleby.

Med understöd från Regionförvaltningsverket genomfördes det tvåspråkiga projektet *Lässtark*. Under året planerades sagostunder utgående från teman som personalen önskade och uppgifter med anknytning till de böcker som lästes erbjöds daghemsgrupperna. Läsningens betydelse framhölls för föräldrarna under VASU-samtalen och en robotsäl för interaktiva högläsningssunder inköptes till biblioteket. I samband med projektet höll Augustprisvinnaren Linda Bondestam workshops med pilotgruppen och ett öppet utbildningstillfälle för personalen. Alla barn på daghemmet fick också en egen bok av Linda Bondestam. Pilotdaghemmet fick under hösten besök av Wasa teaters interaktiva föreställning "Leka saga". Biblioteket hyrde i samband med projektet Barnboks-institutets utställning om barnboksförfattaren och illustratören Camilla Mickwitz, vilken ställdes ut på huvudbiblioteket i september.

Bokpaket till skolor, daghem och förskolor erbjöds också detta år. Det här är en tjänst som uppskattas och används flitigt. Både personalen på stadsbiblioteket och personalen på bokbussen plockar ofta ihop material enligt önskemål till dessa grupper.

Enligt den samarbetsplan för den grundläggande utbildningen och biblioteket i Karleby som togs i bruk 2022, erbjöds bokprat och biblioteksbesök till alla svenskspråkiga skolor.

Karlebys stads kulturlärostig erbjöds i år också på svenska och årskurs två hade under hösten möjlighet att i skolan eller på biblioteket utforska begreppet källkritik på en grundläggande nivå och fundera på vad som är fakta och vad som är åsikter.

Bokbussen utgör en viktig del av servicen till barngrupperna runtom i staden, särskilt de som har en lång väg till biblioteket.

Viktiga samarbetspartners har under året varit daghem, förskolor, skolor, stadens ungdomstjänster och kulturtjänster, Luckan i Karleby, K.H. Renlunds museum, samt föreningen Pohjola-Norden.

Mikaela Byskata-Ahlskog
bibliotekarie

Lähipalvelut

Koivuhaan kirjasto

Kirjasto palvelee paitsi Koivuhaan, Nuolipuron, Mesilän, Ykspihlajan ja Öjan asukkaita, myös Koivuhaan ja Ykspihlajan alakoulujen sekä Koivuhaan ja Peurankadun päiväkotien, yksityisten päiväkotien sekä alueen perhepäivähoidon lapsia. Koulukirjastotunteja ja vakituksia päiväkotien vierailuaikoja oli noin 20 viikossa. Koulukirjastotuntien aikana oppilaat lainaavat sekä osallistuvat kirjastonkäytön- ja tiedonhaun opetukseen.

Koivuhaan kirjastossa tehtiin vuonna 2024 noin 3 196 lainaa kuukaudessa. Yhteensä kaikkia aineistoja lainattiin 38 354 kertaa. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli yhteensä 21 518. Sekä lainojen että käyntien määrä lisääntyi edellisvuodesta.

Kirjastossa käy koulujen ja päiväkotien lisäksi myös paljon ei-lainaavia asiakkaita, jotka muun muassa lukevat lehtiä ja käyttävät tietokonetta. Kirjasto oli jo totuttuun tapaan heinäkuu-elokuussa suljettuna vuosilomien keskittämisen vuoksi, mutta kirjastossa pääsi asioimaan omatoimisesti omatoimikirjaston ollessa käytössä koko kuukauden.

Vuoden 2024 lopussa omatoimiasiakkaita oli yhteensä 367. Omatoimikirjasto on lisännyt kirjaston käyttöä tarjoamalla pääsyn kirjastoon ilta-aikaan ja viikonloppuisin. Palveluaika, jolloin henkilökunta on paikalla, pysyi entisellään. Kirjasto on avoinna viitenä päivänä viikossa yhteensä 30 tuntia. Omatoimiaikaa viikossa on 44 tuntia.

Vuoden mittaan Koivuhaan kirjastossa työskenteli kirjastonjohtajan lisäksi kaksi vakituista ja yksi määräaikainen kirjastovirkailija kirjastonjohtajan työpanoksen jakautuessa Koivuhaan kirjaston sekä pääkirjaston kesken, sekä yksi palkattu työllistetty. Kesällä pitkäaikainen kirjastovirkailija Helvi Syrjälä eläköityi.

Lukupiiri jatkoi toimintaansa kokoontuen vuoden aikana neljä kertaa. Lukupiiriä veti kirjastovirkailija Helvi Syrjälä. Lukupiirin luettavat kirjat valitaan eri aihepiireistä lukijoiden kiinnostuksen mukaan. Lukupiirin toimintaan tuli tauko syksyllä kirjastovirkailijan eläköitymisen vuoksi.

Heidi Tuikka
kirjastonjohtaja

Kälviän kirjasto

Kälviän kirjaston remontointi jatkui vuonna 2024. Kirjasto pidettiin suljettuna yhteensä kaksi viikkoa, tammikuussa sähkö- ja valaisinremontin vuoksi viikon ja joulukuun alussa kalusteremontin vuoksi toisen viikon. Vuoden mittaan osa tiloista oli suljettu, kalusteita ja aineistoja oli väistötiloissa, ja tämä vaikutti luonnollisesti toimintaan ja kävijämääriin. Kirjasto oli kuitenkin sulkuviikkoja lukuun ottamatta normaalisti avoinna läpi vuoden.

Kirjaston pitkään odotettu omatoimikirjasto otettiin käyttöön Kirjaston päivänä 19.3.2024. Omatoimikirjautumisia oli tästä alkaen 1365, käyttöoikeussopimuksia oli vuoden loppuun mennessä tehty yli 200 asiakkaalle. Osa omatoimiasiakkaista oli solminut sopimuksen jo aiemmin joko Lohtajan tai Kokkolan kirjaston kanssa.

Remontin jatkumisesta huolimatta kirjastokäyntien määrä kasvoi 4 500:lla. Kävijämäärät palasivat siten tasolle ennen koronavuosia lukumäärän ollessa lähes 22 200 käyntiä. Aktiivisia asiakkaita oli 1 360. Kokonaislainaus oli 57 440 lainaa, jossa kasvua reipas 1 600 lainaa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kalusteremontin ja uusien tilajärjestelyiden takia kokoelmapoistoja tehtiin runsaasti. Poistettuja niteitä oli 3 400 ja uutuushankintoja 1 400, kun aiemmin luvut ovat olleet samaa suuruusluokkaa.

Kirjaston palveluaukioloaikoja muutettiin hieman omatoimikirjaston käyttöönoton jälkeen. Pitkään käytössä olleesta sunnuntain palveluaukiolosta luovuttiin maaliskuussa ja 1.6. lähtien kirjasto ei ollut enää tiistai-iltaisin avoinna. Omatoimikir-

jaston myötä asiakkaat pääsivät halutessaan kirjastoon jokaisena vuoden päivänä, aukiolotunteja oli yhteensä 3 823 tuntia, tuntimäärä kasvoi 2 000 tunnilla.

Varhaiskasvatus- ja kouluyhteistyötä jouduttiin remonttien vuoksi hieman supistamaan. Kirjastossa vieraili 75 ryhmää. Näistä 25 ryhmää, liki 440 henkilöä, osallistui joko kirjastossa tai omalla koulullaan kirjaston järjestämään kirjavinkkaukseen tai kirjastonkäytönopetukseen.

Lukudiplomin suoritti tasan sata kälviäläistä oppilasta. Koulu- ja varhaiskasvatusryhmiä palveltiin entistä useammin teemällä valmiita kirjapaketteja ja -kasseja lukudiplomikirjoista tai teemakirjoista. Kesäkuussa kirjaston takapihalla järjestettiin suuren suosion saanut toiminnallinen satupiknik, jossa osallistujia oli 40.

Kaikille avoimia tapahtumia järjestettiin 24, ja niihin osallistui yhteensä 380 henkilöä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen keskustelutilaisuus veti kirjaston jälleen täyteen helmikuussa. Kälviän Martat järjestivät teehetken ystävänpäivänä, jolloin oli mahdollisuus tutustua Marttojen toimintaan.

Kohtalona Kälviä -viikolla Käki ry järjesti murreillan, joka koki peräti 50 osallistujaa. Samana iltana lukupiiri tutustui paikallisen kirjailijan Timo Tuunalan kirjoihin. Murreiltoja järjestettiin vuoden aikana vielä seitsemän kertaa, osallistujia oli jokaisella kerralla 15-25. Puuhahenkilöiden tarkoituksena on koota kälviläinen murrekirja.

Lukupiiri kirjastonjohtajan vetämänä pidettiin yhteensä yhdeksän kertaa, uutena kokeiltiin myös kirjastovirkailijan vetämää novellipajaa. Syyskuussa kirjastossa vieraili kälviäläislähtöinen entinen suurlähettiläs Petri Tuomi-Nikula vastajulkistajien muistelmiensa tiimoilta.

Kirjaston näyttelyvuosi oli melko normaali, kun näyttelytilan katto- ja valaisinremontti saatiin valmiiksi edellisen vuoden lopussa. Yhteensä erilaisia näyttelyitä järjestettiin yhdeksän. Pajulinnun päiväkodin täyttäessä 40 vuotta toivat he esille lasten tekemiä töitä. Perinteiset kevätnäyttelyt, lasten ja nuorten kuvataidekerhon kevätinäyttely sekä Kokkolan seudun opiston Kälviän piirustusryhmän kevätinäyttely, esittelivät kälviäläistä osaamista. Tämän lisäksi esillä oli kuuden eri henkilön yksityisnäyttely.

Kirjastossa oli jälleen mahdollisuus ilmoittautua opiston syksyn kursseille. Vaasan Alueellisen kehittämiskirjaston henkilökuntaa vieraili kirjastossa huhtikuussa.

Kirjaston henkilökunnasta kolme henkilöä työskentelivät vuorovikoin Lohtajan kirjastossa. Lisäksi yksi virkailija teki osittaista työkiertoa Koivuhaan virkailijan kanssa. Kirjasto tarjosi kesän aikana yhden työkokeilupaikan sekä kaksi tetterökokeilupaiikkaa.

Kati Salmén
kirjastonjohtaja

Lohtajan kirjasto

Lohtajan lähikirjaston vuosi 2024 oli vilkas tapahtumien ja kävijämäärien osalta. Kirjastokäynnit lisääntyivät vajaalla 2 900:lla ollen 18 278. Lainauseriissä oli kuitenkin vähän laskua kokonaislainauksen oltua 39 024. Aktiivisia lainaajia oli lähes täsmälleen yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, 794 asiakasta.

Kirjaston palveluaukioloajat säilyivät ennallaan noin 1 600 tunnissa vuodessa. Lainauseriasema Marinkaisten koululla oli avoinna kouluaikoina kolme tuntia viikossa. Omatoimikirjasto palveli asiakkaita vuoden jokaisena päivänä ollen avoinna lähes 2 800 tuntia. Kirjaston omatoimikäyttö kasvoi jälleen reilusti, kirjautumisia oli vuodessa 2 055 kpl, käyttöoikeussopimuksia oli vuoden loppuun mennessä tehty liki 350:lle asiakkaalle. Kirjaston kokoelmiin hankittiin 1 212 uutuusnidettä, ja vanhoja niteitä poistettiin yli 1 400.

Vuoden aikana kirjastossa vieraili 42 ryhmää päiväkodeista ja kouluista. Käyttäjäkoulutuksia ja vinkkauksia ryhmille järjestettiin yhdeksän kertaa, ja näihin osallistui 112 lasta ja nuorta. Kirjaston lukudiplomeja suoritettiin Lohtajan alakouluilla aktiivisesti, ja 133 oppilasta sai diplomin tehtyä.

Kirjaston rohkea taito -työpajoihin osallistuivat alueen molemmat kakkosluokat. Taiteilija Kati Förbomin *Tuntematon sankari* -työpajoihin osallistui 62 oppilasta kirkonkylän koululta. *Loistavaa!* -lasten ja nuorten kulttuuriviikolla kirjastossa järjestettiin muksukirjasto alle kouluikäisille. Joulukuussa kokeiltiin järjestää hyggeily-ilta nuorille yhdessä nuorisopalvelujen ja 4H-kerhon kanssa.

Kirjaston monipuolinen yhteistyö Lohtajan kotiseutuyhdistyksen kanssa jatkui. Tammikuussa julkistettiin Lohtajan Joulu -

lehtien digiversiot Digi.kirjastot.fi -sivustolla. Digitoinnin suorittivat kirjaston henkilökunnan ohella kaksi media-alan opiskelijaa. Maaliskuussa Pentti Niemelän tutkimuksen pohjalta julkaistuun *Lohtajanruotsalaisten tarina* -kirjan julkistamistilaisuuteen osallistui 70 henkilöä. Lisäksi tutut yhdessä järjestetyt seitsemän siirtolaisuustapahtumaa keräsivät yhteensä 55 osallistujaa. Keski-Pohjanmaan siirtolaisuus -hankkeen vetäjä Kauppi Virkkala tapasi kirjastossa Lohtajan siirtolaisuushankkeen puuhaihmissä joulukuussa.

Muita merkittäviä tapahtumia vuoden varrella olivat presidentinvaalien ennakköäänestykset sekä varsinainen vaalipäivä tammikuussa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen keskustelutilaisuus järjestettiin helmikuussa. Digitukea tarjoavat eSeniorit olivat kerran kuussa tavattavissa kirjastossa. Omaisoiva-toiminta järjesti kertaalleen kahvilan sekä kolme kertaa mahdollisuuden osallistua omaishoitajille suunnattuun webinaariin. Myös Pirityiset kävi esittelemässä toimintaansa.

Vaasan Alueellisen kehittämiskirjaston henkilökuntaa vieraili kirjastossa huhtikuussa. Edellisvuosien tapaan tarjottiin mahdollisuus ilmoittautua Kokkolan seudun opiston kursseille elokuussa, lisäksi opiston suunnittelijaopettaja oli kerran viikossa tavattavissa kirjastossa. Kirjaston kotipalvelu liikuntarajoitteisille jatkui läpi vuoden yhteistyössä Soiten avopalvelujen kanssa.

Lukurinki ja neulekahvila kokoontuivat kerran kuussa kesäaikaan lukuun ottamatta ja molemmissa oli yhteensä viitisenkymmentä osallistujaa. Lisäksi kirjastovirkailijan vetämä novellipaja järjestettiin kertaalleen. Kesäaikaan kirjastosta myytiin ennakkolippuja Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlien konsertteihin. Marraskuussa polkaistiin käyntiin yhteistyössä Kokkolan seudun opiston kanssa *Kirjasto soikoon!* -konsepti, jossa

esiintyivät opiston laulun opiskelijat Trio Tummut sekä lausuja Tuula Kailajärvi. Yhteensä vuoden aikana järjestettiin 45 tapahtumaa ja ne keräsivät 380 osallistujaa.

Näyttelyitä järjestettiin vuoden aikana kuusi. Tammikuussa esillä oli Kirkonkylän maaseutunaisten kokoamat vanhat neuleet. Helmikuussa oli jo edellä mainitun Kati Förbomin *Tuntematon sankari* -taidenäyttely, jossa oli esillä paperimassasta muovailtua isoja sankarihahmoja. Kokkolaisen taiteilija Elina Warstan kiertonäyttelyn avaus oli Lohtajan kirjastossa huhtikuussa, myös tähän näyttelyyn liittyi lapsille suunnattu työpaja. Toukokuussa esillä oli kokkolalaisen Maj-Britt Partasen ristipistotöitä. Heinä-elokuussa Heikki Säätelä toi näytteille laajan 90-vuotisjuhlanäyttelynsä *Lohtajalaista sie-lunmaisemaa*. Syyskuussa esillä oli Anne Jussilan kokoamia vuosikymmenjulisteita.

Kirjaston kirjastovirkailija oli puolen vuoden vuorottelupaalla. Sijaisjärjestelyt hoidettiin siten, että vuorotteluvapaan sijainen työskenteli Kälviän kirjastossa ja Kälviän kirjaston kaksi työntekijää vuorollaan Lohtajalla. Lisäksi kirjasto työllisti vuosilomansijaisen, kesätyöntekijän, työkokeilijan ja kieliharjoittelijan eri pituisille ajoille.

Kati Salmén
kirjastonjohtaja

Ullavan ja Rahkosen kirjastot

Ullavan lähikirjastojen kävijämäärä pysyi lähestulkoon samana edellisvuodesta ollen 7 114. Kokonaislainauksessa jäätiin edellisvuodesta, yhteensä lainoja tehtiin 13 106. Aukiolotunteja kertyi yhteensä 1 001. Ullavan kirjastoilla on yhteinen johtaja Kälviän ja Lohtajan kirjastojen kanssa. Kirjastot työllistivät yhden kirjastovirkailijan ja kesäloman aikana osa-aikaisen sijaisen.

Koulujen kanssa yhteistyö jatkui tiiviinä. Esikoululaiset toivotaan tervetulleiksi kirjaston asiakkaiksi esittelemällä kirjastoa ja kirjaston sääntöjä ja säännöt kerrataan aina syksyn alussa kaikkien oppilaiden kanssa. Molempien koulujen oppilailla on omat kirjastotuntinsa, jolloin he vierailevat kirjastossa viikoittain. 5.-6.-luokkien oppilaiden kanssa harjoiteltiin verkkokirjaston käyttöä ja esiteltiin muita, kirjaston verkossa olevia palveluja.

Lukuvuonna 2023-2024 oppilaiden lukudiplomi perustui luetuun sivumäärään. Kirjasto osallistui koulujen järjestämään perheiden iltaan syksyllä. Tuolloin kirjastossa oli pieniä tehtäviä, joissa esiteltiin kirjaston palveluja. Molempien koulujen 2.-luokkalaiset osallistuivat Taitojen polun rohkeustunnille kirjastossa.

Satuhetkiä Rahkosen ja kirkonkylän kirjastoilla järjestettiin 35 kertaa ja niihin osallistui yhteensä 408 lasta, Rahkosessa satuja luettiin myös 0.-2.-luokille. Lähes kaikille satutunneille osallistuivat Rahkosen ryhmiksen ja kirkonkylän päiväkodin lapset. Ullavan kuvataiteen- ja musiikinviikolla satuhetkiä järjestettiin kirkonkylän kirjastossa tiistaista perjantaihin joka päivä.

Aikuisten lukupiiri kokoontuu kirkonkylällä kerran kuukaudessa, mukana oli 4-8 osallistujaa. Rahkosen kirjastosta

osallistumme Teamsin välityksellä Kokkolan YA-lukupiiriin ja kirkonkylällä aloitti dekkarilukupiiri. Keväällä kirkonkylän kirjastossa oli esillä Kati Förbomin näyttely *Tuntematon sankari*, näyttelyyn liittyvään työpajaan osallistui alakoulun oppilaat.

Ullavan kuvataiteen ja musiikin viikolla kirjastossa oli esillä Kati Förbomin näyttely *Rikkinäinen soitin*. K.H. Renlundin museo toi Ullavan kirjastoon Elina Warstan kiertonäyttelyn *Takaa vuorten maitten merien*. Näyttelyyn liittyi Elina Warstan vetämä työpaja. Tapahtumiin osallistui 144 henkilöä.

Yhteistyönä nuorisopalvelujen ja 4H:n kanssa järjestettiin syyslomapuuhaa. Perinteinen kummitusilta keräsi 16 oppilasta 1.-6.-luokilta. Tonttutunneille kirkonkylällä ja Rahkossa osallistui 24 lasta iältään 5-8-vuotta.

Pia Koivumäki
kirjastovirkailija

Kirjastoauto

Vuonna 2024 kirjastoautolle kertyi ajopäiviä 200. Kirjastoauto ajoi viitenä päivänä viikossa, lukuun ottamatta kesä- ja elokuuta, jolloin ajopäiviä oli neljä viikossa. Kirjastoauto ei ajanut heinäkuussa eikä syys- ja talvilomalla. Arkipyhien aattona kirjastoauto ajoi lyhennetyllä aikataululla käyden kouluilla ja päiväkodeilla.

Kirjastoauto on hankittu vuonna 1999 ja auton ikä näkyy korjaustarpeiden lisääntymisenä. Vuonna 2024 autoon tehtiin huoltointia ja korjaustoimenpiteinä apuaskeleen ilmavuodon korjaus, kuljettajan penkin ilmasäädön venttiilin vaihto, turbon uusiminen sekä vuosihuolto ja katsastus.

Vuonna 2024 kirjastoautossa oli kävijöitä 20 318. Kokonaislainausmäärä oli 81 266, keskilainaus päivässä oli 466 lainaa.

Kouluille ja päiväkodeille kerättävät kirjapaketit ovat olleet hyvin suosittuja. Vuoden aikana kouluille kerättiin 68 ja päiväkodeille 161 pakettia. Pakettien keskimääräinen kappalemäärä on noin 40 kirjaa. Lasten ja nuorten autosta lainattavat kirjakassit ovat myös suosittuja. Kasseihin kerätään 5-10 kirjaa jostakin aiheesta. Kirjakasseja lainattiin yhteensä 167 kertaa.

Kirjastoauton suurin asiakasryhmä on lapset. Auton reittivälinnoissa on huomioitu väistötiloissa olevat koulut. Kirjastoauto kiertää lähes kaikki suomen- ja ruotsinkieliset alakoulut sekä päiväkodit. Reittejä muutetaan vuosittain tarpeen mukaan. Kunkin pysäkin lainaus- ja kävijämääriä seurataan jatkuvasti. Pysäkit, joilla ei käy asiakkaita, siirretään toisaalle.

Seija Nygård
kirjastovirkailija

Kirjaston henkilökunta ja organisaatio

Kaupungin organisaatiossa kirjasto kuului kirjasto- ja vapaa-aikapalvelujen alaisuuteen, jota johtaa kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja. Johtoryhmässä kirjastoa edusti kirjastopalvelujen johtaja.

Kirjaston johtoryhmä kokoontui säännöllisesti kirjastopalvelujen johtajan johdolla. Henkilöstökokouksia pidettiin vuoden aikana neljä kertaa. Kaikki työttömät ovat pitäneet säännöllisesti osastokokouksia, joissa on keskusteltu osastoa ja koko kirjastoa koskevista asioista.

Kirjastonjohtaja Heidi Tuikka osallistui Kirjastoseuran koulutus- ja tutkimustyöryhmään, kirjastopalvelujen johtaja Susann Forsberg Yleisten kirjastojen neuvostoon sekä kirjastonhoitaja Mikaela Byskata-Ahlskog Seinäjoen kaupungin kirjaston valtakunnallisen erityistehtävän ruotsinkieliseen neuvostoon (BU-gruppen).

Vaasan alueellisen kehittämiskirjaston AKEpampaksen työryhmiin ovat osallistui yksi tai useampi henkilö kirjaston henkilökunnasta.

Erikoiskirjastonhoitaja Sirpa Tuomisto osallistui Kansalliskirjaston Toimijakuvailun asiantuntijaverkoston, Yleisten kirjastojen neuvoston Metatietoryhmän ja Axiell Finland Oy:n kehitysryhmän kokouksiin. Kirjastonjohtaja Kati Salmén osallistui valtakunnallisen e-kirjaston lehdet ja muu aineisto valintaryhmään.

Henkilökunnalle järjestettiin kehittämisspäivä 9.2. Toimiva työyhteisö koulutus järjestettiin 15.5. ja 15.11.

Kirjallisuuskouluttaja Marika Helovuon koulutuspäivä Anderskirjastojen henkilöstölle järjestettiin syyskuussa.

Talouden tunnuslukuja

Kirjaston toimintakulut olivat 3,1 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 121 092 euroa. Tulot muodostuivat anottuihin projekteihin saaduista tuista ja avustuksista, asiakkailta perityistä myöhästymismaksuista, kirjastoaineiston myynnistä ja korvauksista, kopioinnista ja luentosalitilojen vuokrista.

Koko Suomen kirjastotoiminnasta kertovat ja kuntakohtaiset vuositilastot ovat saatavilla verkko-osoitteessa <https://tilastot.kirjastot.fi/>.

Tunnuslukuja	2024	2023
Ausukkaita Kokkolassa	48 295	48 006
Fyysiset käynnit vuodessa	485 855	459 326
Fyysiset käynnit / asukas	10,06	9,57
Lainaukset vuodessa	735 523	700 372
Lainaus / asukas	15,23	14,59
Kirjat yhteensä	631 315	597 690
Kaunokirjat, aikuiset	149 234	138 093
Kaunokirjat, lapset	335 768	311 443
Tietokirjat, aikuiset	112 160	114 460
Tietokirjat, lapset	34 153	33 694
Musiikkiäänitteet	11 566	11 038
Muut äänitteet	4 427	4 830
Celia-äänikirjat CD-levyinä	859	797
Videotallenteet: DVD ja Blu-ray	15 916	15 632
Muut aineistot	62 203	60 154
E-kirjat	7 514	7 716
E-musiikki	902	1 197
E-lehdet	106 246	173 322
E-kuvatallenteet	1 644	1 516
Hankinnat	16 075	17 336
Kirja-aineisto	14 882	15 901
Muu aineisto	1 193	1 435

	2024	2023
Verkkokäynnit	312 518	279 784
Aktiiviset lainaajat	14 887	14 571
% asukkaista	30,83	30,35

Tapahtumat ja näyttelyt

Tapahtumat	409	503
Kirjaston järjestämät tapahtumat	286	363
Osallistujat	7 151	6 167

Kunnan muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat kirjastossa	26	17
Ulkopuolisten toimijoiden järjestämät tapahtumat kirjastossa	89	79
Kirjaston osallistuminen muiden toimijoiden järjestämiin tapahtumiin kirjaston ulkopuolella	8	44

Talous	2024	2023
Toimintakulut (milj. €)	3,1	3,1
Henkilöstökulut (milj. €)	1,63	1,67
Kirjastoaineistokulut (€)	332 937	333 879
E-aineistokulut (€)	59 752	49 482
Tilakustannukset (€)	743 460	691 675
Muut kulut (€)	426 335	447 231

Henkilöstö	2024	2023
Kirjaston palkkaamat	37,21	37,27
Muut henkilötyövuodet	6,55	6,25
Ei kirjaston palkkaamat muut henkilötyövuodet	2,64	3,87
Täydennyskoulutus henkilötyöpäivinä	111	119